

บทคัดย่อ

ประเทศไทยได้เล็งเห็นความสำคัญของการเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้กับกิจกรรมและบริการท่องเที่ยวโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ ในยุทธศาสตร์การพัฒนการท่องเที่ยวไทย ปีพ.ศ. 2555-2559 เน้นย้ำถึงการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และส่งเสริมให้มีการพัฒนากิจกรรม นวัตกรรมและการเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และให้มีการพัฒนาและปรับปรุงระบบโลจิสติกส์เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวขึ้น อย่างไรก็ตามการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไปสู่การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อาศัยการบูรณาการแนวคิด หลักการและทฤษฎีเฉพาะไปจากการท่องเที่ยวลักษณะอื่น กล่าวคือ ห่วงโซ่คุณค่าของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีลักษณะเฉพาะทั้งในด้านโครงสร้าง สมาชิกที่เกี่ยวข้อง กระบวนการสร้างคุณค่า กระบวนการส่งมอบคุณค่า และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริการกับตัวแทนท่องเที่ยว ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีกรณีวิจัยเชิงลึกเพื่อนำมาสนับสนุนการวางแผนนโยบายและการพัฒนากรอบแนวทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เป็นผลให้การพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของประเทศเป็นไปด้วยความล่าช้า

โครงการนี้ทำการศึกษาวิจัยและพัฒนา 3 ส่วนหลัก ประกอบด้วย บริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใหม่ ระบบอุปทานการท่องเที่ยวของชุมชน และระบบอุปทานการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้และเป็นต้นแบบสำคัญในการพัฒนาบริการและโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกรุงเทพมหานคร ระบบอุปทานการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่ได้จากการศึกษาวิจัยในโครงการนี้จะมีรากฐานมาจากการศึกษาทั้งในเชิงพฤติกรรม เชิงปฏิบัติการและเชิงระบบ เครื่องมือวิจัยใช้เชิงคุณภาพเป็นหลัก ประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบจำลองตัวกระทำ และแบบจำลองอิทธิพล ผลการศึกษาพบว่า ระบบอุปทานการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ของกรุงเทพมหานครต้องทำบูรณาการการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครและการท่องเที่ยวชุมชนเข้าด้วยกัน เนื่องจากข้อจำกัดด้านอุปทานการท่องเที่ยวและบริการการท่องเที่ยวของชุมชนในการส่งมอบประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้วยตนเอง ชุมชนที่มีศักยภาพสูงในการบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้แก่ชุมชนที่สามารถส่งมอบประสบการณ์ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครได้ ประกอบด้วย ชุมชนบ้านบุญ ชุมชนย่านบางระมาด ชุมชนคลองบางหลวง ชุมชนที่มีศักยภาพรอง ได้แก่ ย่านบางลำพู ท่าเตียน และเสาชิงช้า

Abstract

Thailand has been concerned about adding value to tourism activities and services through creativity. Regarding to the National Tourism Development Plan in 2012-2016, it emphasizes on developing creativity, encouraging for activities, innovation, and added value by means of creative tourism, and enhancing logistics system to support tourism. However, leveraging country's tourism industry to creative tourism requires an integration of specific frameworks, principles, and theories which are different from other types of tourism. In other words, creative tourism value chain has specific characteristics in terms of structure, members, value creation processes, value delivery processes, and interaction between services and tourists. Currently, there is no rigorous research for empirically supporting the policy planning and implementation. This reflects how the country's creative tourism development has been in slow pace.

This research was conducted to three main parts consisting of new creative tourism service development, community tourism supply, and creative tourism supply in Bangkok in order to establish knowledge and foundation of Bangkok creative tourism's service development and infrastructure. The creative tourism supply resulting from the study is based on behavioural, operational, and system views. The quantitative research instruments were mostly employed such as questionnaires, agent-based model, and heuristics model. The study found that creative tourism supply of Bangkok must integrate Bangkok tourism and community-based tourism supply due to limitations of the community's tourism supply and service in independently offering creative tourism experiences. Primary communities being able to provide creative tourism experiences together with Bangkok tourism consists of Ban Bu, Bang Ramard, and Klong Bang Luang. Secondary communities are Banglumpu, Ta Tien, and Sao Chingcha.